

B. SOBOTKA: „KRAJSKÉ VOLBY JSOU DŮLEŽITÉ. CHCI VYZVAT LIDI, ABY K NIM PŘIŠLI.“

Nálada v ČSSD je před volbami bojovná, říká v rozhovoru pro Právo premiér Bohuslav Sobotka. Volby za týden podle jeho mínění rozhodnou o budoucnosti krajského zdravotnictví.

V Senátu máte s 33 členy z 81 největší klub, v krajích máte 11 hejtmánů. V říjnových volbách můžete tedy leda ztratit. Jaká je nálada v ČSSD?

Já myslím, že bojovná. Naši hejtmani, lídři i kandidáti mluví s lidmi, jezdí i do nejmenších vesnic a snaží se získat podporu. My jsme krajské volby v minulosti dvakrát vyhráli. Myslím, že jsme splnili, co jsme slíbili. Dva a půl roku se snažíme program soc. dem. naplňovat i na vládní úrovni. Nicméně kombinace toho, že v krajích vládeme osm let, současně jsme v centrální vládě a máme nejsilnější klub v Senátu, je složitě udržitelná.

Co by pro ČSSD znamenalo, kdyby ztratila silnou pozici v Senátu?

Věřím, že budeme mít i nadále v Senátu nejsilnější klub. Je to záruka toho, že Senát bude hlasovat sociálně odpovědně a hájit zájmy normálních občanů.

Podle průzkumů volebních preferencí za ANO zaostáváte. CVVM tvrdí, že by získalo ve volbách do Sněmovny 28,5 procenta, ČSSD 23 procent.

Každý takový průzkum je pro nás velká motivace. Teď před krajskými a senátními volbami by to mohlo pomoci mobilizovat naše kandidáty i sympatizanty. Chci hlavně vyzvat lidi, aby k volbám přišli. To rozhodnutí, které je čeká teď, je velmi vážné.

Krajské volby jsou hrozně důležité. Vidím nebezpečí, že se do hry vrátí úvahy o privatizaci a pronájmech nemocnic, o tom, že kraje mají zbytečný majetek, funkce a měly by se jich zbavit, aby fungovaly jako firmy. To je pro ČSSD nepřijatelné a pro lidi velmi nebezpečné.

Budeme se snažit o silnou podporu občanů, a pokud budeme v krajských koalicích, tak se budeme snažit, seč budeme moci, bránit snahám o privatizaci veřejných služeb.

ANO sice podle vás laškuje s návrhy na privatizaci nemocnic, ale má větší podporu než vy. Čím to?

ANO je zřejmě schopno intenzivněji a lépe prodávat výsledky politiky vlády, byť velmi často věci, které ve vládě jako soc. dem. prosazujeme a které mají podporu občanů, prosazujeme proti vůli hnutí ANO. Musíme se nad tím sami zamyslet, jestli jsme schopni naši politiku srozumitelně vysvětlit.

Všimla jsem si, že jste ve svém vyjadřování v poslední době přitvrdil. To přišlo s časem stráveným v čele vlády, nebo je to taktika?

Ptáte se, jestli ztrácím nervy? (směje se) Snažím se nervy neztrácet, protože kdybych nervy ztratil, tak se vláda pohromadě neudrží. Investoval jsem hodně trpělivosti do toho, abych všechny tři koaliční strany udržel pohromadě ve prospěch občanů. Čili není to tím, že bych ztrácel nervy. Ale jsou situace, kdy není nikdo jiný, kdo by se měl vyjádřit tak, aby to zaznělo dostatečně hlasitě. Snažím se vystupovat ostřeji, pokud mám pocit, že je to nezbytné.

V inzerci teď ČSSD pravidelně sděluje, co se jí podařilo ve vládě prosadit. Má podle vás vládní politika na krajské a senátní volby tak silný vliv?

Tak je to vždycky. Když byla soc. dem. v opozici, tak v krajských volbách také mluvila o celostátních tématech. Snažíme se využít kampaň a inzerci k tomu, abychom sdělili, co ČSSD prosazuje, co prosadila. Abychom věci uvedli na pravou míru. Protože na vládě vypadá debata často následovně: soc. dem. přijdou s nějakým návrhem – třeba na zastropování věku odchodu do důchodu nebo na valorizaci penzí o 300 korun -, ministr financí to nejprve odmítne, zkritizuje ČSSD a pak ANO změní názor a návrhy ČSSD podpoří. A ve třetí fázi tyto návrhy ANO vydává za něco, co prosazovalo od samého počátku. Příští týden nás čeká jednání o zvýšení minimální mzdy. My v ČSSD navrhujeme, aby byla alespoň 11 tisíc korun hrubého.

Mluvíte o strachu ze snahy privatizovat služby a řídit kraje jako firmu. Znamená to, že se budete bránit uzavírání krajských koalic s ANO?

Chceme uzavírat koalice na dvou principech: zaprvé musí mít koalice dostatečnou většinu. Kraje potřebují stabilitu. Tu zažívaly teď osm let, naši hejtmani se o to snažili. Na hospodaření krajů a kvalitě veřejných služeb je to vidět. Zadruhé, koalice musí být programově soudržné. Nemohou se spojovat strany, které mají rozdílnou představu o tom, co má být s krajskými nemocnicemi. Mohu vyloučit, že bychom vytvořili koalice se stranami, které by prosazovaly privatizace nebo pronájmy krajských nemocnic, nebo že bychom šli do koalice s někým, kdo by chtěl privatizovat domovy pro seniory nebo omezovat krajské školy. Pro nás je rozhodující programová shoda. Neříkáme ale s kým ano a s kým ne. Naši krajské kandidáti vědí, co kraje potřebují a kdo pro to může být seriózní partner. Nebudeme dávat kategorické pokyny z Lidového domu. Co mě bude zajímat, budou programové dohody.

V současnosti má ČSSD uzavřenou koalici v osmi krajích s komunisty. Osvědčily se?

Diskutoval jsem o tom s našimi hejtmany i kandidáty a mohu říct, že koalice se osvědčily. Přinesly stabilitu, byla tam velmi silná programová shoda. Pokud budeme mít možnost v těchto koalicích pokračovat, tak v nich pokračovat budeme. Nevylučuji ani model spolupráce na vládním půdorysu, ale bude záležet na programové shodě.

B. SOBOTKA: „KRAJSKÉ VOLBY JSOU DŮLEŽITÉ. CHCI VYZVAT LIDI, ABY K NIM PŘIŠLI.“

Nebudete zasahovat krajským politikům po volbách do toho, s kým se dohodnou?

Zasahovat budu pouze v případě, pokud by dohoda znamenala takovou politiku, která by byla v rozporu s programem soc. dem. a s tím, co jsme se osm let snažili budovat. Máme ambici, abychom kraje vedli. Když se podíváme, v jaké kondici kraje jsou, jaké mají rozpočtové přebytky a jak snížily své zadlužování, jak se podařilo dostat krajské nemocnice do zisku, tak bych řekl, že se naši hejtmani a kandidáti nemají za co stydět.

Jsou pro vás nějaké kraje klíčové?

Jsou to kraje, kde máme hejtmany. To je 11 krajů. Já do regionů strašně rád jezdím, a to nejen před krajskými volbami. Jako předseda vlády jezdím do krajů 2,5 roku. Ale z hlediska citového vztahu je pro mě srdeční záležitostí jižní Morava.

ČSSD teď může poškodit kauza v Královéhradeckém kraji, při které policie prověřuje hejtmána Lubomíra France a další tři radní z ČSSD. Nestáhnete je raději z kandidátky?

V Královéhradeckém kraji máme nového lídra, Jiřího Štěpána, který s kauzou nemá nic společného. Pokud vím, tak nikdo nebyl obviněn ani zadržen nebo vyslýchán na policii. Státní zástupci i policie označili akci za dokumentační. To znamená, že shromažďují podklady pro další šetření. Nechci předjímat, jakým směrem to půjde. Už jsme zažili takové akce, kdy policisté přišli na úřady, získali dokumenty, seznámili se s nimi a pak už další úkony neproběhly. Mluvil jsem s lidmi z vedení Královéhradeckého kraje a oni mi sdělili, že si nejsou vědomi ničeho, co by mohlo jakkoliv kolidovat se zákonným postupem.

Pokud ČSSD ve volbách neuspěje, jste ochoten nabídnout svou funkci?

V březnu je v Brně sjezd ČSSD a tam bude muset obhajovat funkci každý člen vedení soc. dem. včetně předsedy.

V úterý jste označil noviny patřící vicepremiérovi Andreji Babišovi (ANO) za hnojomety. A to poté, co soud rozhodl, že se Babiš musí omluvit soc. dem. ostravskému hejtmánovi Miroslavu Novákovi za pomluvy. Proč myslíte, že Babiš své noviny zneužívá k poškození svých názorových oponentů?

Když se Andrej Babiš dostane s někým do polemiky, tak velmi často místo argumentů lije na dotýčného kbelíky špíny a pomluv. Hejtmán Novák se dostal do sporu s Andrejem Babišem v době, kdy bylo v Ostravě jednání vlády. Chtěli jsme, aby horníci z hlubinných dolů odcházeli do důchodu dřív. Andrej Babiš se postavil proti tomu a hejtmán Novák o tom s Andrejem Babišem polemizoval. Od této chvíle sleduji útoky, které Andrej Babiš směřuje na hejtmána Nováka. Jsem rád, že soudy nerozhodují podle toho, co si přejí miliardáři, ale snaží se hledat pravdu. Soud dal za pravdu hejtmánovi. Není možné lidi beztrestně urážet a kydat na ně pomluvy bez opory v realitě.

Podle vás využil k takovému kydání pomluv Babiš i svoje noviny?

Myslím, že je v silném pokušení to tak dělat. Ne vždy tomu odolá a ne vždy odolají jeho novináři snaze se mu zavděčit. Tak to prostě v životě chodí. Musíme s tím počítat. Proto si myslím, že není šťastné, když někdo koncentruje politickou, ekonomickou a mediální moc. Důležité je, abychom v politice argumentovali. Odlišné názory jsou běžná věc, ale musí se vést demokratická debata. Nesmí se to zvrhnout v to, že budeme vyťahovat pomluvy a drby.

Sněmovní vyšetřovací komise seznala, že bývalý policista Jiří Komárek nemá žádné důkazy pro svá tvrzení, že policejní prezident Tomáš Tuhý byl napojen na podsvětí a vynášel informace. Co na to říkáte?

Připomíná mi to to, o čem jsme mluvili v souvislosti s hejtmánem Novákem. Došlo k tomu, že byla zpochybněna integrita policejního prezidenta na základě spekulací a drbů. Ze strany našeho koaličního partnera byla snaha navršit pomluvy na policejního prezidenta, aby byl donucen rezignovat. Teď se ukazuje, že kritika Tuhého byla na shnilých základech a všechno může být jinak. Myslím, že je potřeba, aby celá věc byla prověřena Generální inspekcí bezpečnostních sborů nebo nejvyšším státním zástupcem. Je potřeba, aby vyšetřovací komise dotáhla svou práci do konce a informovala o svém pohledu na celou záležitost. Jsem přesvědčen, že policejní reorganizace přispěje k zlepšení fungování policie.

Bývalý šéf ÚOOZ Robert Šlachta byl první, kdo boj proti Tuhému odstartoval. Nyní se uchází o post ve vedení celní správy, která spadá pod ministerstvo financí.

Nechci komentovat další působení pana Šlachty. Od policie odešel dobrovolně a má možnost se zúčastnit výběrového řízení.

Babiš teď v inzerátech říká, že o tom, kdo u nás bude žít a pracovat, „musíme rozhodnout my, ne Brusel“. Co na to říkáte?

I Andrej Babiš jezdí do Bruselu a podílí se na rozhodování, která se v Bruselu vytvářejí. ANO je součástí koalice liberálů v Evropském parlamentu, která hlasovala

pro tuto Evropskou komisi. Tato frakce hlasovala i pro kvóty, se kterými Česká republika nesouhlasí. Těžko můžeme něco svádět na Brusel, protože my jsme součástí EU a můžeme rozhodování ovlivnit. Pokud jde o rozhodování o migrační politice, je od začátku politika české vlády jednoznačná – nechceme přesun pravomocí v oblasti migrace na Brusel, chceme, aby rozhodování zůstalo na národní úrovni a my měli migraci pod kontrolou. Ochranu hranic však žádná země nevyřeší sama, je to společný úkol. ČR nabízí policisty, jsme připraveni nabídnout vojáky do společných evropských jednotek. Nejde jen o to, říkat „ne, ne, ne“. Je potřeba říci, co konkrétně uděláme pro řešení migrační krize. Konkrétních návrhů od kritiků Bruselu moc neslyšíte. Migrační vlny nemáme a nemyslíme si, že by sem teď nějaké vlny přišly. Dohoda s Tureckem totiž funguje. Ale to, čeho se naši lidé obávají, jsou obrázky z Francie, předměstí belgických a švédských měst. To je mnohem vážnější problém než migrační vlna. Jde o to, do jaké míry je možná v Evropě integrace lidí, kteří pocházejí z jiného kulturního a náboženského prostředí. Naši občané chtějí, abychom zabránili tomu, aby se taková situace vytvořila i v České republice. Úkolem politiků včetně ČSSD je zajistit lidem bezpečnou budoucnost a ochránit je před možnými riziky.

My máme do konce roku 2017 podle evropských kvót přijmout 2691 uprchlíků. Zatím jich sem přijelo jen pár, někteří vzápětí zase odjeli... Věříte, že ty výše zmíněné tisíce přijmeme, nebo že se to ještě zvrátí?

Systém funguje pomalu. Já si myslím, že to číslo naplněno nebude. To je můj soukromý odhad. Abychom do budoucna zabránili kvótám, tak je potřeba uzavřít dohody mezi Evropou a okolními zeměmi, abychom mohli ilegální migranty vracet. Těm, kteří dostanou azyl legální cestou, nabídneme integrační programy a postaráme se o ně.

Proč jste vy a partneři z V4 nevytáhli na summitu v Bratislavě téma kvót?

My jsme na summitu hledali spíš věci, které nás spojují. Odchod Velké Británie není dobrá zpráva, nemám z toho radost. Pro brexit bych nehlasoval, i kdybych byl Britek. Evropa bude slabší a Británie také. Pokud jde o migraci, neshodneme se v EU na kvótách, ale na ochraně vnější schengenské hranice nebo návratové politice ano. Zdůrazňovali jsme spíše tyto věci. Pokud by někdo navrhoval kvóty, věděl, že by narazil na silný odpor ČR i dalších zemí V4. To, v čem jsme přehlasováni, je časově i početně limitováno. Není to žádný trvalý mechanismus. Už se k tomu vracet nebudeme. Buď ty záměry budou realizovány, nebo ne.

Minulý týden se objevila zpráva, že koalice hodlá snížit DPH na čepované pivo z 21 na 15 procent od příštího roku a na základní potraviny z 15 na 10 procent od roku 2018. Je to reálné?

Debata dokončena nebyla. Každý klademe důraz na něco jiného. ČSSD by upřednostnila snížení DPH na základní potraviny co nejdřív, naši koaliční partneři vidí jako prioritu snížit DPH na pivo v restauracích. Ještě o tom budeme mluvit. Nevylučuji, že dojde k dohodě, ale zatím hotová není. Informace o tom byly předčasné. Dobrá zpráva pro občany je, že nikdo nenavrhuje zvýšení DPH, takže ať už dohoda bude jakákoliv, přinese spíš snížení daňového zatížení. Doufám, že elektronická evidence tržeb začne fungovat bez problémů a přinese do státního rozpočtu dodatečné příjmy.

Právě fungování EET se obává pravicová opozice. Systém prý není dobře připraven a navrhuje jeho odložení o dva roky. To je vám proti myslí?

Je to očekávatelný krok ze strany opozice, která dlouhá léta bránila i zavedení registračních pokladen. Nepodporuji odložení EET, myslím, že by měla být zavedena tak, jak jsme se dohodli, s co nejméně výjimkami. Aby systém byl maximálně spravedlivý. Na druhou stranu je důležité, aby celá věc byla technicky dobře připravená a aby tu nebyly komplikace pro podnikatele.

Z jiného soudku – prezident se rozhodl, že se neomluví Peroutkově vnučce, ačkoliv mu to svým pravomocným rozsudkem přikázal soud, a dovolá se k Nejvyššímu soudu. Co vy na to?

Pan prezident využívá právních nástrojů, které má k dispozici. Jediné, čemu nerozumím, je smysl toho všeho. Ferdinand Peroutka byl statečný člověk, byl to přesvědčený demokrat a jeden z nejlepších válečných novinářů. Vést proti němu několik desítek let po jeho smrti takovouto kampaň, která se snaží zpochybnit jeho integritu ve vztahu k nacistům, je špatně. Nevím, proč se to děje. Rozumím tomu, že se Peroutku snažili zdiskreditovat po roce 1945 Gottwaldovi komunisté, protože vystupoval proti nim. Už tehdy tvrdili, že kolaboroval s nacisty, což je absurdní, protože Peroutka strávil většinu okupace v koncentračních táborech a nacistických věznicích. Prezident něco takového nemá zapotřebí.

Zdroj: Deník Právo

